

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Historical

تاریخی

بازتایپ و ارسال از: لاله

تاریخ حزب کار البانی

انستیتیوی تحقیقات مارکسیستی لنینیستی در جنب کمیته مرکزی حزب کار البانی
چاپ «نعم فراشری» تیرانا ۱۹۶۹

۱۹ فبروری ۲۰۱۴

۲

فصل اول

مبارزه برای تأسیس

حزب کمونیست البانی

(۱۹۴۱ - ۱۹۲۹)

۱- ظهور نهضت کارگری. رشد نهضت دموکراتیک و ضد امپریالیستی در ربع اول قرن بیستم:

استیلای عثمانی ها بر البانی قریب پنج قرن به طول انجامید. این دوره، دوره رژیم فئودالی- نظامی، دوره ظلم وحشیانه ملی، استثمار بیرحمانه فئودالی، جنگ های ویرانگر متوالی و رکود عظیم آموزش و فرهنگ بود. ولی در عین حال دوره مبارزه سرکش خلق البانی به خاطر آزادی و استقلال ملی خویش، به خاطر رشد مادی و معنوی خویش، به خاطر عدالت اجتماعی بود. مبارزه مذکور همانا عامل قطعی است که در ۲۸ نومبر ۱۹۱۲ به اعلام استقلال البانی منجر شد.

اعلام استقلال و تأسیس دولت جدید، حوادثی بود که برای البانی ها اهمیت عظیم تاریخی داشت. اما در واقع مالکان بزرگ ارضی و بورژوازی در رأس دولت قرار گرفتند و خلق که مبارزه و جانبازی کرده بود همچنان در زیر ستم و استثمار طبقات فرمانروا باقی ماند. به علاوه، البانی مستقل در محاصره دولت های بورژوائی به سر می برد که نسبت به او سیاست شوینیستی داشتند. دول امپریالیستی نیز که از آنها پشتیبانی می کردند با این که در ۱۹۱۳ نیمی از سر زمین های البانی را از وی جدا ساختند قناعت نمی ورزیدند و از این که البانی را از نقشه سیاسی بالکان به کلی محو کنند و یا آن را به زیر یوغ خویش در آورند روی بر نمی تافتند.

البانی، کشور کشاورزی نیمه فئودال

البانی در موقع اعلام استقلال، کشور کشاورزی عقب مانده ای به شمار می آمد. اگرچه رشد روابط سرمایه داری تولید در شهر ها و کمتر از آن در روستا ها آغاز شده بود روابط مذکور عموماً در مرحله کئوپراسیون سرمایه داری بدوی بود. سیستم مالکیت های بزرگ به ویژه در جلگه ها رواج داشت. بقایای رژیم پاتریارکال هنوز در زندگی اجتماعی و به ویژه در زندگی نواحی مرتفع شمال حفظ شده بود.

مالکان بزرگ ارضی رمق دهقانان مزارع کار را می مکیندند. وضع دهقانان تهیدست که اکثریت سکنه روستائی را تشکیل می دادند به هیچ وجه بهتر از این نبود. این مالکان قطعات کوچک زمین به زحمت می توانستند معاش خود را تأمین کنند. فقر آنها باعث می شد که همواره به چنگ مالکان ارضی، دهقانان مرفه، کسبه و رباخواران بیفتند و کسانی از آنها که خانه خراب می شدند به صورت کارگران مزدور کشاورزی در می آمدند و بخشی از آنان که نمی توانستند در شهر ها کار پیدا کنند راه مهاجرت، در پیش می گرفتند. سرچشمه این فقر عظیم توده ها و بلای خشکسالی که پس از هر چند سال بر البانی نازل می شد عبارت بود از تقسیم غیر عادلانه زمین، استثمار بیرحمانه دهقانان به وسیله مالکان بزرگ ارضی، مؤسسات مذهبی و دولت، به کار بردن شیوه ها و ابزار های بدوی کشاورزی.

شهر ها عموماً کوچک بودند و رشد آنها از لحاظ اقتصادی و اجتماعی کم بود. در شیوه زندگی آنها هنوز بقایای قرون وسطائی وجود داشت. تولید آنها غالباً بزرگ و به ویژه در اشکودرا، برات، الباسان و کورچا مانوفاکتور های سرمایه داری به ظهور رسیده بود که هر یک به طور متوسط ۱۰ تا ۱۵ کارگر مزدور داشتند. افزایش تولید کالائی و توسعه بازار به بورژوازی تجاری که به استثمار کار مزدوری پیشه وران خانگی مشغول بود امکان داد که به تراکم سرمایه بپردازد و از این راه عده ای مالک ارضی از میان خود بیرون بدهد. اما عموماً این بورژوازی سرمایه خود را در صنعت به کار نمی انداخت و بالنتیجه دولت جوان البانی فقط ۲۵ کارخانه داشت که غالباً به تبدیل برخی از محصولات کشاورزی می پرداختند. ابزار های این کارخانه ها بدوی و تعداد کارگرانشان اندک و مجموعاً ۱۵۰ نفر بود.

در ده سال اول پس از اعلام استقلال، آهنگ رشد صنعتی بسیار کند بود. مجموعاً در حدود ۵۰ بنگاه، کارخانه و کارگاه جدید ساخته شد، ولی مهمترین آنها بیش از ۳۰ کارگر نداشت. اکثریت کارگران در صنایع نمک، چوب بری و ساختمان کار می کردند. چند ده تن کارگر نیز در معادن بیتوم سلنيسا (ولورا) که در آن هنگام به وسیله امتیاز داران خارجی اداره می شد، مشغول کار بودند.

اکثریت کارگران بنگاه های سرمایه داری کارگران فصلی بودند و پس از آن که کارشان در شهر خاتمه می یافت به روستا باز می گشتند و به کشاورزی می پرداختند. کارگران کارخانه ها و معادن همگی منشاء پیشه وری یا دهقانی داشتند و هنوز طبقه ای با وجدان سیاسی طبقاتی تشکیل نمی دادند.

کارگران در استثمار وحشیانه سرمایه داران به سر می بردند. روز کار بسیار طولانی بود و به ۱۰ ساعت و اکثراً به ۱۴ ساعت می رسید ولی مزد کارگران بسیار اندک بود و به زحمت کفاف معاش کارگران و خانواده آنان را می داد. همین دستمزد ها نیز هیچ گونه تأمینی نداشت و کارفرمایان در اثر افزایش دائمی جویندگان کار می توانستند دستمزد ها را تقلیل دهند و یا پرداخت آنها را خودسرانه ماه ها به عقب اندازند. هیچ قانونی در حمایت از کار وجود نداشت و کار فرمایان هیچ اقدامی برای بیمه کارگران انجام نمی دادند.

شاگردان و کارکنان بنگاه های پیشه وری و شاگردان کسبه از کارگران کارخانه ها نیز شدیدتر استثمار می شدند زیرا که استثمارشان با شکل ها و شیوه های قرون وسطائی همراه بود. اکثریت توده شاگردان را کودکان و یا جوانان نو خاسته تشکیل می دادند که علاوه بر کار در کارگاه و یا دکان می بایست خدمات بسیار دیگری برای صاحبکار خود انجام دهند و با کمترین خطائی شدیداً تنبیه می شدند.

از نخستین سالهای قرن بیستم، شاگرد ها به ضد استثماری که از طرف صاحبان کارگاه های پیشه وری و کسبه بر آنها تحمیل می شد به طریق کم و بیش متشکل به مبارزه برخاستند. اما این نهضت که به طور عمده در اشکودرا گسترش یافت خصلت محلی و خودجوش داشت. اندیشه های سوسیالیستی که در این شرایط اشاعه یافت عموماً آمیخته به تحریف بود و گاهی به صورت «سوسیالیسم خرده بورژوائی» در می آمد. نخستین سازمان های کارگری خصلت جمعیت های تعاونی داشت و پیش از آن که مبارزه به ضد استثمار را بسط دهد روحیه هم بستگی کارگران را با یک دیگر تقویت می کرد. پیشه ورانی که به حساب خود کار می کردند ولی برای حفظ تولید کوچک در مبارزه با بورژوازی تجاری و صاحبان مانوفاکتور ها به پیشینیانی شاگردان نیاز داشتند نیز در این سازمان ها شرکت می جستند. اما این سازمان ها هیچگاه دوام نمی یافتند.

در عین حال نهضت کارگری در اثر این که بیگانگان بر البانی استیلا داشتند، خصلت میهن پرستانه بارزی پیدا کرد. حوادثی که چندی پس از اعلام استقلال (در ۱۹۱۲) اتفاق افتاد به دولت البانی امکان رشد عادی نداد. جنگ های سیاسی در درون کشور در سال های ۱۹۱۳ - ۱۹۱۴ و بر افروختن جنگ جهانی اول در اگست ۱۹۱۴ برای دول امپریالیستی و دول شوینیست همسایه البانی فرصت مناسبی بود که اغراض خویش را در مورد وی به عمل در آورند. البانی به صورت صحنه نبردی در آمد که در آنجا منافع سیاسی و نظامی دولت های متخاصم با یک دیگر در بر خورد بود. قدرت های امپریالیستی آنوقت در اپریل ۱۹۱۵ به موجب قرارداد محرمانه ای توافق کردند که البانی را به مثابه دولت مستقل از میان بردارند و سر زمین وی را تقسیم کنند و ارتش آنها کشور ما را تا پایان جنگ در اشغال نگهداشت. مهاجرت های بیگانگان و تصادماتی که در خاک البانی روی داد مصائب عظیم برای خلق ما به بار آورد. اقتصاد کشور رو به ویرانی نهاد. بسا دهکده ها که یک باره منهدم و سوزانده شد. سراسر کشور به قحطی دچار آمد. مردم از بیماری های همه گیر گرفتار مرگ و میر گشتند.

ادامه دارد...